Societat | | Actualitzat el 23/12/2020 a les 20:30

I si tota la culpa no és de les segones residències?

Les zones menys turístiques del Ripollès tenen les pitjors dades epidemiològiques i el risc de rebrot es va disparar molt abans del pont

Control d'accés al sud de Ripoll | Adrià Costa

Sorpresa majúscula aquest dimarts a la nit: confinament perimetral del Ripollès i la Cerdanya (https://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/33794/totes-restriccions-durant-tancament-ripolles?rlc=sf) . Les dades epidemiològiques feia setmanes que eren molt negatives però tampoc s'havia aplicat cap mesura especial i, tot just, un cribratge de dos dies a la capital comarcal.

La necessitat de buscar un culpable fàcil va dirigir les ires de les xarxes socials i grups de Whatsapp cap a les segones residències. L'impacte de la població estacional en qualsevol comarca turística és molt important, però tant com per haver causat l'empitjorament de la pandèmia?
[nointext]
La majoria de dades disponibles assenyalen que, difícilment, l'arribada de persones de segones residències és el factor principal en una comarca com el Ripollès que pateix molt durament l'impacte de la segona onada després de superar amb relativa facilitat la primera.
[intext1]
Més casos a la zona menys turística

La pitjor situació de la pandèmia està centrada al Baix Ripollès, la zona més poblada però també menys turística de la comarca. Destaca Sant Joan de les Abadesses, amb una incidència acumulada a 14 dies de 2.908 casos per 100.000 habitants. Ripoll supera els 1.647 casos mentre

Campdevànol té una taxa de quasi 1.055 casos. La situació és molt més favorable a Ribes de Freser (684,2) i, especialment, a Camprodon (131,5). La mitjana catalana, per cert, se situa en 280.

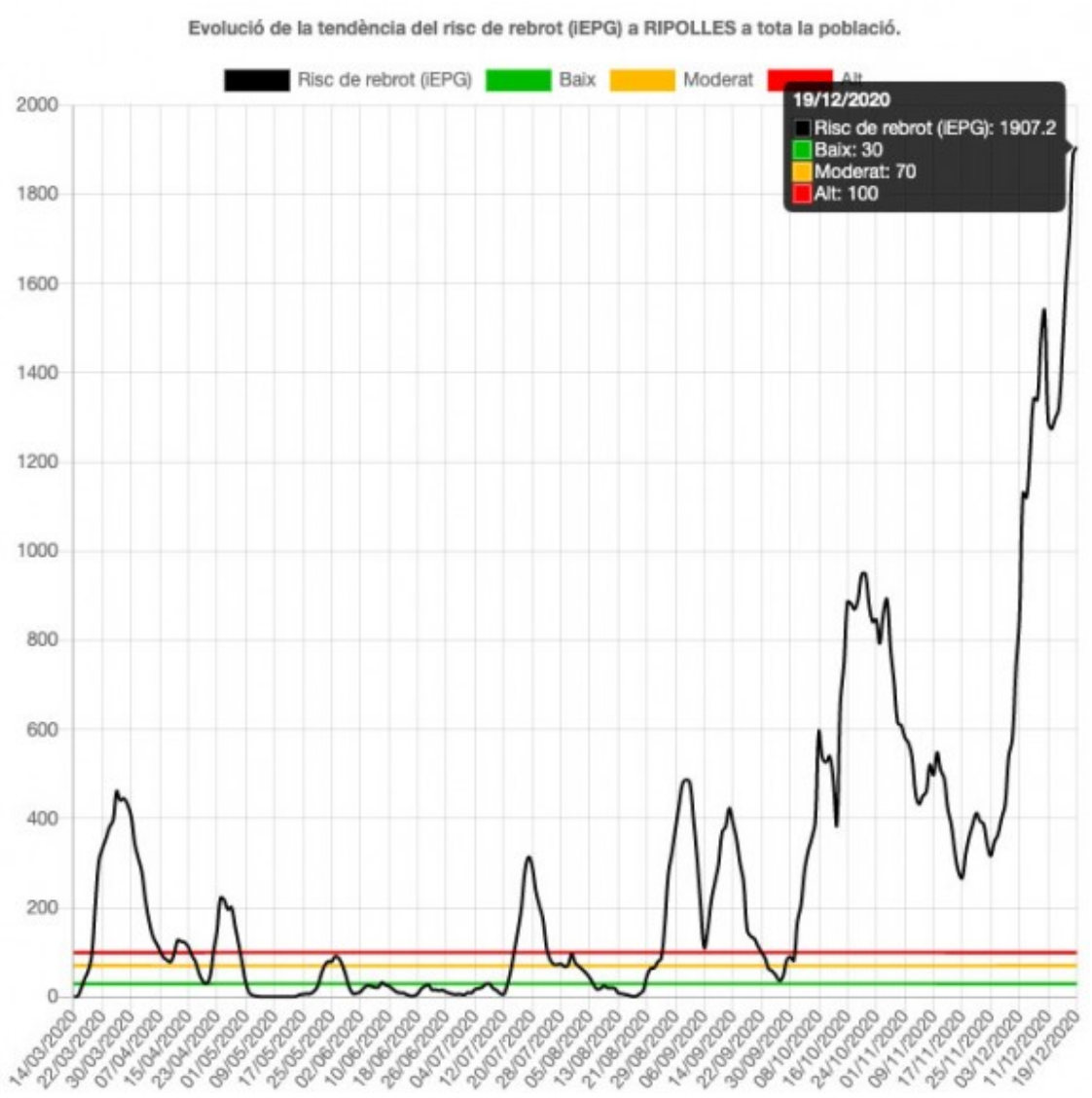
Camprodon té més segones residències que habitatges principals i té una incidència menor a la mitjana catalana

Aquestes xifres són absolutament inverses respecte el nombre de segones residències. Camprodon en té 1.160 -més que habitatges principals-, mentre que Ribes de Freser 572. A la resta de poblacions grans de la comarca les dades són molt més modestes: Sant Joan de les Abadesses (384), Ripoll (221) i Campdevànol només 197.

A la majoria de municipis petits no hi ha casos i Toses és el cas extrem. És l'únic de la comarca que encara no porta ni un sol cas de Covid-19 en tota la pandèmia... malgrat tenir més segones residències (126) que primeres (72).
[intext2]
Risc de rebrot a l'alça malgrat el confinament comarcal

El divendres 30 d'octubre va entrar en vigor el confinament municipal de cap de setmana. L'impacte al Ripollès va ser molt notable després d'uns primers caps de setmana de tardor amb una gran presència de visitants coincidint amb una excel·lent temporada de bolets. Es van acabar de cop les cues els diumenges a la tarda i el mercat dels dissabtes a Ripoll es va buidar.

Ara bé, l'índex de rebrot és molt alt al Ripollès de manera ininterrompuda des del 2 d'octubre. El 21 d'octubre va tocar sostre (949) i després va tornar a baixar fins a mitjans de novembre. Dues setmanes després d'activar el confinament de cap de setmana -quan la mesura s'hauria de notar-, els indicadors tornen a empitjorar sense parar (sense gent de fora de la comarca). El 10 de desembre el risc de rebrot arriba a 1.539 i, després d'una petita baixada, s'ha tornat a enfilar fins els 1.907 punts, el rècord de la pandèmia.

En tot aquest període només hi va haver presència important de visitants de fora de la comarca el dijous 5 de desembre i, especialment, el dilluns 7 i el dimarts 8. Aquells dies es van produir algunes aglomeracions -per exemple a la zona de Vallter- però, com a molt, els suposats efectes sobre la pandèmia al Ripollès s'haurien de començar tot just ara.

Camprodon, el municipi que més va ?créixer? pel pont

El pont de la Puríssima va provocar la pèssima situació del Ripollès? Segur que no va contribuir a millorar-la i, fins i tot, es podria acceptar que va ajudar a empitjorar-la. Tanmateix, de nou, les dades mostren com el municipi que més va ?créixer? la població -Camprodon-, és el que té una situació epidemiològica millor.

Les dades del Ministeri de Transports -obtingudes a partir del seguiment anònim de milions de mòbils- mostren que, efectivament, el Ripollès va ser amb un 7,5% una de les comarques que més va augmentar població durant el pont (https://www.naciodigital.cat/noticia/213492/mapes-aixi-vam-moure-pont-cerdanya-va-incrementar-22-poblacio) . Ocupa la quarta posició després de la Cerdanya (22% població), la Val d'Aran (+9,6%) i l'Alta Ribagorça (+8,3%). En xifres absolutes, va

ser la sisena comarca amb un total de 1.978.

[noticiadiari]2/213492[/noticiadiari]
Ara bé, no és possible determinar una correlació clara entre l'increment o decreixement de la població durant el pont i una variació en la incidència del coronavirus. La Cerdanya, l'Aran i el Ripollès han estat de les comarques que més han incrementat el nombre de contagis setmanals, abans i després de la Puríssima, però també n'hi ha d'altres com la Terra Alta, el Priorat, l'Alt Camp o el Pla d'Urgell que els han augmentat tant o més -en termes relatius- i, en canvi, el pont van tenir menys població que el cap de setmana anterior.

La diferència amb la primera onada

El Ripollès és una de les comarques catalanes que va presentar millor dades durant la primera onada. De fet, el primer cas de Covid-19 no es va anunciar fins al 18 de març (https://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/32490/primer-cas-coronavirus-al-ripolles-treballador-hospital-no-viu-comarca) , quan tot el país ja portava uns dies confinat i, per tant, la possibilitat d'expandir-se va ser menor.

Durant la primera onada, a diferència de les comarques de l'entorn, no es va produir cap brot en residències d'avis ni altres equipaments sociosanitaris. La situació, que difícilment té relació o no amb la presència de persones de segona residència, s'ha girat en contra a la segona onada amb una àmplia població vulnerable sense immunitzar. No és cap excepció: territoris com Astúries o països com Alemanya que van ser "models" a la primera onada, estan vivint actualment les pitjors setmanes de tota la pandèmia.

El Ripollès, com Astúries o Alemanya, està patint molt en la segona onada després de superar la primera amb dades força bones.

Al Ripollès s'han succeït els brots les darreres setmanes. El més greu va ser el de la residència de Ribes de Freser amb set víctimes mortals, mentre que també n'hi ha hagut a la de Camprodon -ja superat (https://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/33767/brot-residencia-camprodon-es-dona-tancat) - i a Sant Joan de les Abadesses (https://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/33722/nou-brot-coronavirus-almenys-13-positius-mort-fundacio-emma-sant-joan) . També se n'ha produït un a les llars de la Fundació MAP (https://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/33710/brot-llars-residencials-fundacio-map-ja-afecta-21-usuaris) , entitat que treballa amb persones amb discapacitat.

Finalment, el que ha tingut major impacte a nivell assistencial és el del mateix Hospital comarcal de Campdevànol, fet que va obligar a deixar d'acceptar ingressos no Covid (https://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/33679/hospital-campdevanol-nomes-aten-pacients-amb-covid-19) . Malgrat que el brot ja s'ha superat, el centre sanitari del Ripollès acumula en el darrer mes la meitat de morts de tota la pandèmia. Actualment, hi ha 25 pacients ingressats amb Covid així com una vintena de professionals positius, d'una plantilla de 215. Joan Grané, gerent de l'hospital, ha assegurat que el confinament ha arribat tard (https://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/33800/hospital-campdevanol-creu-tancament-ripolles-arriba-tard) .

S'ha perseguit prou el virus?

L'altre gran dubte raonable que hi ha sobre la taula és si s'ha perseguit prou el virus."Quines

mesures s'han pres per no haver arribat a aquesta situació?", es pregunta Joaquim Colomer, president del Consell Comarcal del Ripollès.

Amb la fi de la segona onada i l'inici de la desescalada, el Departament de Salut va tornar a aplicar l'estratègia de cribratges massius per detectar coronavirus. A diferència de l'estiu, ara s'ha apostat pels testes d'antígens que permeten tenir el resultat en 15 minuts. Malgrat que la situació del Ripollès portava moltes setmanes sent complicada -des del 4 de desembre que el risc de rebrot no ha baixat dels 1.000 punts-, la mesura va tardar molt en arribar a la comarca.

[noticiadiari]6/33794[/noticiadiari]
Concretament, només s'ha fet un cribratge a Ripoll els dies 15 i 16 de desembre. Es van fer quasi 1.700 proves amb un percentatge de positius que va fregar l'1,5% (https://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/33721/cribratge-massiu-ripoll-nomes-dona-positius) , quan habitualment es mou entre el 0,5 i l'1%. Es van originar llargues cues que van fer desistir molta gent i, fins i tot, es va haver de tallar l'accés quan s'acostava l'hora de tancar. Tot i això, no es va plantejar allargar les proves cap més dia ni se'n van organitzar a Campdevànol o Sant Joan de les Abadesses, poblacions amb dades similars o pitjors.

[plantillacoronavirus]